

A bírálóbizottság értékelése

Szakács Béla Zsolt akadémiai doktori disszertációjának alapját 70 olyan álló szepességi templom feldolgozása képezi, amely Árpád-kori jellegzetességeket mutat. Az emléktanyag gazdagságát jól szemlélteti, hogy a Dunántúlon sincs olyan megye, amely ezzel felvehetné a versenyt. Ugyanakkor jelentős számban rendelkezünk az egyes épületekre, papra vagy a pap jövedelmeire vonatkozó forrásadatokkal is. A Szepesség mellett kontrollterületként jelenik meg a sárosi emléktanyag, 30 templommal.

A disszertáció az Árpád-kori jellegzetességeket mutató templomok összegyűjtése, művészettörténeti elemzése, datálása, csoportosítása, a megye művészettörténeti folyamatainak rekonstruálása a XIII. században és a XIV. század elején. A szerző arra is választ talál, hogy meddig tartott a művészettörténeti értelemben vett Árpád-kor: az mélyen benyúlt a XIV. századba, ami összhangban van a történettudomány és a régésztudomány vonatkozó eredményeivel.

A disszertáció az emléktanyagot átfogó rendszer alapján elemzi. Meghatározza a vizsgált emlékek különböző csoportjait, datálási javaslatokat fogalmaz meg. Kimagasló eredménye a korábbi datálási és stíluskritikai álláspontok teljeskörű feltárásán és építészettörténeti elemzésen alapuló felülvizsgálata és az egymással összefüggő épületcsoportok meghatározása. A disszertáció szerves részét alkotó adattár hosszú időre meghatározza majd az emléktanyaggal kapcsolatos további kutatásokat.

További fontos eredmény annak meggyőző bemutatása, hogy a Szepesség önálló művészeti régió, amely a nemzetközi tendenciákkal lépést tart, a produkció azoknak helyi változata, amely ugyanakkor stílusosan nem homogén.